

**FIL-QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
MAGISTRAT DR MARSE-ANN FARRUGIA LL.D.**

Seduta ta' nhar it-Tnejn, 7 t' Ottubru 2024

Rikors Numru: 210/2022 MLF

Michael Debono Limited

vs

Alan Attard u

Joseph Attard

Il-Qorti,

1. Rat ir-rikors tas-socjeta attrici fejn talbet lil din il-Qorti tikkundanna lill-konvenuti ihallasuha is-somma ta' sitt elef, sitt mija u dsatax-il Euro u erbgha u erbghin centezmu (€6,619.44), rapprezentanti bilanc ta' prezz tal-vettura Renault mibjugha u kkonsenjata lilhom mis-socjeta attrici bis-sahha tal-iskrittura ta' Hire Purchase datat 21 ta' Dicembru 2020, kopja ta' liema giet annessa mar-rikors promotur u mmarkata bhala Dok.A, liema bilanc ta' prezz sar immedjatement dovut fl-intier tieghu wara li s-socjeta attrici ezercitat id-drittijiet taghha fil-konfront taghhom ai termini tal-Art. 6.2 u 6.3 tal-imsemmija skrittura u dan billi huma ilhom moruzi fuq il-hlasijiet dwar l-imsemmija vettura, u dan skond ma jidher mill-istatement, kopja ta' liema giet annessa mar-rikors promotur u mmarkata bhala Dok. B. Minkejja li l-konvenuti gew interpellati ripetutamente biex ihallsu l-imsemmi ammont, huma baqghu inadempjenti u ma hallsux. Ghalhekk kellha ssir din il-kawza.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra ufficjali u mandat ta' sekwestru u bl-imghax legali sad-data tal-effetiv pagament kontra l-konvenuti.

2. Rat ir-risposta tal-konvenuti Alan Attard u Joseph Attard fejn ecepew:
 1. Illi l-pretensjonijiet tas-socjeta attrici huma assolutament infondati fil-fatt u fid-dritt u ghalhekk il-konvenuti qeghdin jikkontestaw bis-shih it-talbiet tal-istess socjeta attrici.
 2. Illi, kif ser jigi ppruvat fil-mori tal-kawza odjerna, mhux talli l-esponenti m'ghandhom xejn xi jhallsu lis-socjeta attrici, izda talli sal-lum-il gurnata, huma spickaw hallsu ferm iktar minn dak li kien dovut minnhom;
 3. Illi f'dan ir-rigward, is-socjeta attrici tidher li qiegghda erronjament tinterpreta l-klawzoli 6.2 u 6.3 tal-iskrittura privata gialadarba qiegghda tinsinwa li dawn il-klawsoli, apparti li jaghtuha d-dritt li terga tiehu lura l-pussess tal-vettura, tista tfittex ghall-bilanc kollu li jkun rimanenti, daqs li kieku l-vettura qatt ma kienet regghet ittiehdet lura minnha.
 4. Illi ghalhekk is-socjeta attrici qiegghda tippretendi flejjes minghand il-konvenuti li m'humiex dovuti lilha.
 5. Illi ulterjorment jigi ecepit li kienet is-socjeta attrici li ma mxietx mal-obbligi taghha skond l-iskrittura privata bejn il-partijiet u l-arrangamenti ulterjuri bejniethom u li kienet hi li kkawzat pregudizzju lill-konvenuti.
3. Semghet ix-xhieda u rat id-dokumenti u l-atti kollha ipprezentati.
4. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-socjeta attrici, rat li l-konvenuti ma prezentawx nota ta' sottomissjonijiet fit-terminu lilhom preskritt.

II-Fatti

5. Fil-verita ma hemmx kontestazzjoni bejn il-partijiet dwar il-fatti saljenti li taw lok ghal dawn il-proceduri, li huma s-segwenti:

- (i) B'kuntratt ta' *hire purchase* datat 21 ta' ,Dicembru 2024, il-konvenuti xtraw il-vettura Renault minghand is-socjeta attrici, ghal prezz ta' hmistax-il elf, tminn mija u tlettax-il Euro (€15,813).¹
- (ii) Skond l-istess kuntratt, dan il-prezz kellu jithallas permezz ta' depozitu fl-ammont ta' elfejn u mitejn Euro (€2,200) u l-bilanc ta' tnax-il elf tminn mija u tlettax-il Euro, inkluz l-interessi, u cioe l-ammont ta' hmistax-il elf erba' mija u tmienja u sebghin Euro (€15,478) kellhom jithallsu permezz ta' pagamenti mensili ta' mitejn u tmintax-il Euro (€218) fix-xahar, hlief l-ahhar kambjala li kienet tammonta ghal elfejn u hamsin Euro u tnejn u tletin centzmu (€250.32).
- (iii) Ghalkemm din il-vettura inxtrat mill-konvenuti, kien Robert Attard, it-tifel tal-konvenut Joseph Attard u hu l-konvenut Alan Attard, li kien effettivament juza din il-vettura, u li kien ihallas il-pagamenti dovuti.
- (iv) Robert Attard kellu problema finanzjarja temporanja ghal diversi ragunijiet u ma kienx qed ihallas il-pagamenti dovuti skond il-kuntratt. Ghaldaqstant f'Ottubru 2021, is-socjeta attrici hadet lura l-pussess tal-vettura, bi ftehim konsenswali ma' Robert Attard.²
- (v) Mir-rendikont ezebit mis-socjeta rikorrenti stess³ jirrizulta li sa Ottubru 2021, kien sar pagament wiehed biss ta' mitejn u ghoxrin Euro (€220).
- (vi) Wara li hadet pussess tal-vettura, is-socjeta attrici inkarigat impjegat taghha stess, u cioe lil Brian Galea, sabiex jaghmel stima tal-vettura *tale quale*. Brian Galea stima din il-vettura fl-ammont ta' disat elef u hames mitt Euro (€9,500).
- (vii) Mir-rendikont ezebit mis-socjeta attrici stess⁴ jirrizulta li fix-xahar ta' Novembru 2021 – u cioe wara d-data li fiha s-socjeta attrici hadet lura l-pussess tal-vettura - il-konvenuti ghamlu tlett pagamenti fi granet differenti fis-segwentli ammonti: erba' mija u sittin Euro (€460.00), mija u tlieta u tmenin Euro (€183.00) u mitejn u sittax-il Euro (€216.00). Mill-istess rendikont jirrizulta wkoll li sussegwentement

¹ Ara Dok A a fol. 2 tal-atti processwali.

² Ara xhieda ta' Robert Attard a fol. 38 tal-process.

³ Ara Dok B a fol. 6 tal-process.

⁴ Ara Dok B a fol. 6 tal-atti processwali.

fis-6 ta' Mejju 2022, il-konvenuti ghamlu tlett pagamenti ohra permezz ta' tlett cekkijiet f'dawn l-ammonti: sebat elef, tlett mija u disa' u sittin Euro u tnejn u tmenin centezmu (€7,369.82), disa' mija u ghoxrin Euro u tmintax-il centezmu (€920.18) u elf erba' mija u hamsa u ghoxrin centezmu (€1,425.00). Ghaldaqstant wara li s-socjeta attrici hadet lura l-vettura, il-konvenuti ghamlu pagamenti fl-ammont globali ta' ghaxart elef hames mija u erba' u sebghin Euro (€10,574.00).

- (viii) Is-socjeta attrici naqset il-valur *tale quale* tal-vettura kif stmat minn Brian Galea - u cioe l-ammont ta' €9,500 - mill-bilanc totali tal-ammont li ma thallasx mill-konvenuti, u fl-avviz promotur s-socjeta attrici irriteniet li l-konvenuti ghandhom ihallsuha l-ammont ta' €6,619.44.
- (ix) Fil-mori ta' dawn il-proceduri, irrizulta li Robert Attard kien hallas ammont iehor ta' mija u tletin Euro (€130) fis-7 ta' Settembru 2022, u cioe wara li kien hareg ir-rendikont fl-4 t'Awwissu 2022 ezebit in atti. Fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha, is-socjeta attrici issottomettiet b'lealta li dan l-ammont ta' €130 ghandu jigi debitament imnaqqas mill-bilanc mitlub fl-avviz promotur, u ghalhekk l-ammont li kienet qed titlob gie ridott ghal €6,489.44.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

6. Fir-rikors promotur, is-socjeta attrici irriteniet li hija kienet qed tezercita d-drittijiet taghha fil-konfront tal-konvenuti ai termini tal-klawsoli 6.2 u 6.3 tal-kuntratt ta' *hire purchase*.
7. Klawsola 6.2 tal-kuntratt tistipula hekk:

"In the event that the Customer fails to pay any installment or an amount equivalent thereto or is otherwise in breach of his obligations hereunder and fails to remedy such default or breach within five working days from the date of receipt of a letter from the Company, the Company shall be entitled, by a simple notice in writing and without the necessity of any legal proceedings, to terminate this agreement. Such right shall be without prejudice to the Company's right to claim payment of installments which shall become due and remained unpaid.

In the event that the Company avails itself of the said right:

- a) the Customer shall be obliged to re-deliver the Vehicle to the Company and to sign any documents and to do all that may be necessary to transfer back the Vehicle to the Company.*
- b) The Customer shall forfeit all amounts he may have paid on account of the Price.”*

8. Klawsolu 6.3 tkompli tghid hekk:

“In the event referred to in Article 6.2, the Company shall be entitled, in its discretion, instead of terminating the Agreement, to terminate the Customer’s credit facilities and institute proceedings for the payment of the Installment Balance and the Final Installment still remaining outstanding together with any interest which may have accrued thereon and this notwithstanding the existence of the bills of exchange abovementioned. Should the Company decide to chose this latter option, all stipulations contained in this Agreement for the Company’s protection shall remain in force and be applicable until this Customer has actually effected full payment of all outstanding amounts.”

- 9. Is-socjeta attrici qed tissottometti li ghalkemm hija hadet pussess tal-karozza taht il-klawsola 6.2, hija xorta ghandha dritt li tfittex ghall-ammont bilancjali dovut mill-konvenuti, wara li gie imnaqqas il-valur tal-karozza *tale quale* stabbilit mil-impjegat taghha Brian Galea.
- 10. Fit-tielet u ir-raba’eccezzjoni fir-risposta taghhom, il-konvenuti laqghu ghal din il-pretensjoni, u issottomettew li din l-interpretazzjoni hija certament zbaljata anke minn qari semplici tal-klawsoli in kwistjoni, kif ukoll lanqas ghandha xejn mir-raguni.
- 11. F’dan ir-rigward, il-Qorti ffit ghandha xi tghid, ghax fl-opinjoni taghha l-interpretazzjoni ta’ dawn iz-zewg klawsoli hija cara: permezz ta’ dawn iz-zewg klawsoli is-socjeta attrici inghatat ghazla ta’ x’azzjoni ghandha tiehu meta jkun hemm morozita fil-pagament: jew tittermina l-kuntratt u tiehu lura l-vettura, jew titlob il-hlas tal-bilanc rimanenti minghand il-konvenuti – pero certament ma tistax tezercita z-zewg drittijiet flimkien.

12. Fil-fatt Klawsola 6.3 tghid li f'kaz ta' morozita fil-pagament "*the Company shall be entitled, in its discretion, instead of terminating the Agreement, to terminate the Customer's credit facilities and institute proceedings for the payment ...*"⁵ Il-kliem "*instead of terminating the Agreement*" juri bla ebda ombra ta' dubbju, li s-socjeta attrici tista biss tfittex għall-ammonti lilha dovuti, bhala rimedju alternattiv minflok dak li tittermina l-ftehim ai termini tal-Klawsola 6.2 u tiehu lura l-vettura.
13. In oltre Klawsola 6.2 tghid espressament li jekk is-socjeta attrici tezercita d-dritt tagħha li tiehu lura l-vettura, "*the Customer shall forfeit all amounts he may have paid on account of the price*" pero ma tghidx li "*the Customer*" – u cioe il-konvenuti – huma obbligati wkoll li jhallsu l-bilanc tal-ammonti li jkunu għadhom dovuti.
14. Il-Qorti tirrileva wkoll li l-ebda disposizzjoni tal-kuntratt tal-*hire purchase* in kwistjoni ma jikkontempla l-process ta' komputazzjoni tal-ammont dovut kif magħmul mis-socjeta attrici fil-kaz odjern, u cioe li mill-ammont bilancjali dovut għandu jitnaqqas ammont rapprezentanti l-valur *tale quale* tal-vettura meta jittiehed pussess tagħha mis-socjeta attrici kif jigi stmat minn impjegat tal-istess socjeta attrici. Kieku verament kien jezisti dan id-dritt tas-socjeta attrici li titlob l-ammont bilancjali meta jittiehed pussess tal-vettura, il-Qorti kienet tippretendi li l-mod ta' kif għandu jigi kalkulatur il-bilanc dovut, kien ukoll jigi preskritt fil-kuntratt tal-*hire purchase*. Dan ma sarx.
15. Din l-interpretazzjoni ta' dawn iz-zewg klawsoli mogħtija mill-Qorti, u mill-konvenuti, hija wkoll konformi ma' dak li jippreskrivi l-Artikolu 1069(1) tal-Kodici Civili u cioe:

"(1) Meta l-kondizzjoni rizzoluttiva, sew dik magħmula espressament kemm dik li titqies bhala magħmula, tkun għall-kaz li fih waħda mill-partijiet tonqos għall-obbligazzjoni tagħha, il-parti li lejha l-obbligazzjoni ma tkunx giet esegwita, tista' tagħzel, jekk il-kondizzjoni sseħħ, jew li titlob il-ħall tal-kuntratt, jew li għiegħel lill-parti l-oħra tesegwixxi l-obbligazzjoni, meta dan ikun possibli."
16. Din il-Qorti kien ikollha problema ma' kull klawsola li tmur kontra din id-disposizzjoni espressa tal-Kodici Civili.

⁵ Sottolinear ta' din il-Qorti.

17. Huwa vera li l-Artikolu 1069(2) tal-Kodici Civili jkompli jghid hekk:

(2) Fil-każ il-wieħed u l-ieħor, il-konvenut jista' jiġi kkundannat għall-ħlas tad-danni."

18. Dan l-Artikolu 1069(2) isib ir-rifless tiegħu fil-Klawsola 6.5 tal-*hire purchase agreement* li tippreskrivi hekk:

"The Customer binds himself to refund to the Company any professional, legal and other expenses incurred by the latter as a result of any actions taken by the Company, to compel the Customer to regularize his account. The Customer also accepts that settlement of these expenses will take priority over the payment of outstanding installments."

19. Konxja li hemm problema bl-interpretazzjoni tagħha tal-Klawsoli 6.2 u 6.3, fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha is-socjeta attrici, *in extremis*, tagħmel riferenza għal din il-Klawsola 6.5 tal-kuntratt. Is-socjeta attrici setgħet tagħmel dan fil-proceduri quddiem din il-Qorti, stante li din il-Qorti m'hix strettament marbuta mal-kawzali.⁶

20. Pero lanqas hawn ma jirrizulta li s-socjeta attrici għandha ragun. Fl-ewwel lok, is-socjeta attrici ma ressqet l-ebda prova biex turi x'danni hija sofriet minhabba l-morozita tal-pagamenti u sabiex tirripreudi lura l-vettura. L-unika prova li ressqet hija r-rendikont tal-ammonti dovuti mill-konvenuti, u liema ammonti thallsu minnhom, u xejn iżjed. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha hija tgħid hekk: *"16. In oltre apparti l-prezz tal-vettura kien hemm repossession fee (€1,425.00) u licence arrears (€920.18) li s-socjeta rikorrenti garrbet meta hadet lura l-vettura in kwistjoni, u s-socjeta rikorrenti kellha d-dritt li tfittex għal dawn l-ammonti ukoll in vista ta' klawzola 6.5 tal-istess kuntratt."* Din il-Qorti hija pjuttost perplessa b'din is-sottomissjoni. Fl-ewwel lok kif diga ingħad is-socjeta attrici ma ressqet l-ebda prova minn fejn jirrizulta l-ħlas minnha ta' dawn l-ammonti, jew il-prova tad-danni li sofriet minhabba l-morozita fil-pagament, u li issa qed tippretendi r-rifuzzjoni tagħhom minghand il-konvenuti. Fit-tieni lok, mir-rendikont ezebit mis-socjeta attrici stess jirrizulta mhux biss li hija akkollat ir-*re-possession fee* u l-*licence arrears* fl-ammonti fuq indikati bhala djun dovuti mill-konvenuti, izda wkoll li

⁶ Ara Artikolu 213 tal-Kodici ta' Procedura Civili u s-sentenza fl-ismijiet **Malta Tourism Authority vs Victor Refalo**, deciza fit-13 ta' Settembru 2007 mill-Qorti tal-Appell (sede Inferjuri) (*per* Imhallel Philip Sciberras).

l-flus moghtija lilha bhala hlas akkont tal-kambjali, gew addiruttura allokati minnha bhala pagament ta' dawn iz-zewg ammonti,⁷ u jidher li l-flus allokati ghal dan il-pagament ittiedu minn ammont ikbar ta' flus imhallas permezz ta' cekkiġiet fis-6 ta' Mejju 2022. Fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha, is-socjeta attrici tati x'tifhem li hi ma thallsitx ghal dawn l-ammonti, meta fil-fatt thallset. Dan il-komportament tas-socjeta attrici jirrazzenta l-mala fede, u l-Qorti m'hu ser tghid xejn izjed.

21. Fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet fuq esposti, it-tielet u r-raba' eccezzjoni tal-konvenuti jisthoqq li jigu milqugha, u t-talba tas-socjeta attrici ser tigi michuda.
22. Il-Qorti tista' teknikament tieqaf hawn, pero fic-cirkostanzi partikolari ta' dan il-kaz, thossha fid-dover li tikkunsidra wkoll iz-zewg eccezzjonijiet l-oħra tal-konvenuti.
23. Fl-ewwel eccezzjoni taghhom, il-konvenuti jghidu li mhux biss m'ghandhom jaghtu xejn lis-socjeta attrici, izda huma spiccaw hallsu ferm iktar minn dak li kien dovut minnhom. Din l-eccezzjoni tirrizulta fondata. Kif diga inghad, wara li s-socjeta hadet lura pussess tal-vettura, huma hallsu l-ammont ta' €10,574.00 u ammont iehor ta' €130.00 li irrizulta fil-mori ta' dawn il-proceduri.
24. Mix-xhieda mhux kontestata ta' Robert Attard,⁸ hu kien kontinwament f'kuntatt ma' rapprezentant tas-socjeta attrici u fehmu ghalfejn waqa' lura fil-pagamenti. Meta kien f'pozizzjoni finanzjarja li jerga' jibda jaghmel il-pagamenti, dan ir-rapprezentant tas-socjeta konvenuta qallu li l-vettura kienet ser tittiehed mill-pussess tieghu bhala prekawzjoni, u li ladarba jerga' jibda jaghmel il-pagamenti, seta' jerga' johodha lura fi zmien gimghatejn. Sussegwentement gie infurmat li biex jiehu l-vettura lura kellu jhallas elfejn Euro (€2000) bhala *re-possession fee* u kien se jitwahal *data-tracker* fil-vettura tieghu, u hu irrifjuta l-imposizzjoni ta' dawn il-kundizzjonijiet ulterjuri, li ma kienux imnizzla fil-kuntratt ta' *hire purchase*. Minkejja li gie mwieghed li ser tinzamm laqgħa ma' rapprezentant tas-socjeta attrici biex jigu diskussi dawn il-kundizzjonijiet ulterjuri, din il-laqgħa qatt ma saret, u eventwalment gie infurmat li l-vettura inbieghet.

⁷ Ara fol. B a fol. 6 tal-process.

⁸ Ara fol. 38 tal-process.

25. Ghalkemm minn dan l-ammont ta' ghaxart elef, seba mija u erba' Euro (€10,704) (€10,574 + €130) irid jitnaqqas xi ammont relattivament zghir rapprezentanti xi imghax imhabba morozita fil-pagament sad-data li fiha s-socjeta attrici hadet lura l-vettura, kif ukoll l-ispejjez inkorsi mis-socjeta attrici biex tiehu lura l-vettura, jibqa' l-fatt li l-konvenuti hallsu ammont sostanzjali indebitament. Pero, billi l-konvenuti ma ghamlu l-ebda kontro-talba f'dawn il-proceduri, il-Qorti ma tistax tikkundanna lis-socjeta attrici tirrifondilhom l-flus minnhom imhallsa indebitament.
26. Il-hames eccezzjoni tal-konvenuti hija fis-sens li s-socjeta attrici ma mxietx mal-obbligi taghha skond l-iskrittura privata bejn il-partijiet u l-arrangamenti ulterjuri ta' bejniehom. Din l-eccezzjoni ukoll tirrizulta fondata stante li mill-atti ma tirrizulta l-ebda prova li qabel hadet lura l-vettura, is-socjeta attrici baghtet xi ittra lill-konvenuti sabiex tinfirmahom li huma kienu moruzi fil-pagament u lanqas baghtitilhom xi ittra bil-miktub biex tinfirmahom li kienet qed titterminha l-ftehim, kif kienet obbligata li taghmel ai termini tal-Klawsola 6.2 tal-ftehim tal-*hire purchase* fuq citata. Pero, ladarba il-konvenuti ma ghamlu l-ebda kontro-talba, il-Qorti ma tista' taghti l-ebda rimedju ghal dan il-ksur tal-kuntratt.
27. Il-Qorti ha tgħalaq billi tosserva li l-agir tas-socjeta attrici fil-kaz odjern huwa ferm deplorevoli. Kummercjant għandu jimxi bil-fier, u mhux jahleb sitwazzjoni a skapitu tax-xerrej. Hija kienet diga marret tajjeb hafna bil-pagamenti zejda li kienu saru wara li hadet pussess tal-vettura. Izda jidher li ma kinietx kuntenta, u nqdiet b'dawn il-proceduri biex tkidd u iddejjaq bla bzonn lill-konvenuti. Għaldaqstant hemm lok għall-applikazzjoni tas-sanzjoni kif misjuba f'paragrafu 10 ta' Tariffa A tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

Konkluzjoni

28. Għal dawn ir-ragunijiet, il-Qorti qeghda taqta' u tiddeciedi billi:
 1. Tilqa' l-eccezzjonijiet kollha tal-konvenuti, u konsegwentement tichad it-talba attrici fl-intier taghha.

2. Tiddikjara li t-talba tas-socjeta attrici kienet wahda fiergha u vessattorja, u tikkundanna lis-socjeta attrici sabiex, għall-finijiet tal-paragrafu 10 tat-Tariffa A tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, tħallas, bħala spejjeż addizzjonali, is-somma ta' elf Euro (€1,000) lir-Registratur tal-Qrati.

29. L-ispejjeż kollha in konnessjoni ma' dawn il-proceduri għandhom jigu subiti mis-socjeta attrici.

Magistrat

Doreen Pickard

Deputat Registratur